

Stockholms kommun
registrator.utbildning@edu.stockholm.se

2021-04-14
Dnr 2020:2189

Beslut

efter kvalitetsgranskning av arbetet med skolor
med långvarigt låga kunskapsresultat vid
Hagsätraskolan i Stockholms kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av huvudmäns och rektors arbete i skolor med långvarigt låga kunskapsresultat. Syftet är att granska kvaliteten i huvudmännens och rektorernas långsiktiga arbete för att öka kunskapsresultaten på grundskolor med långvarigt låga kunskapsresultat.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning har huvudmannen under perioden haft ett långsiktigt och pågående arbete för att skapa kontinuitet och stabilitet i skolans ledning i syfte att bryta de långvarigt låga kunskapsresultaten?
2. I vilken utsträckning har huvudmannen och rektorn en samsyn kring vad som förklarar de långvarigt låga kunskapsresultaten och kring insatsers effekter över tid?
3. I vilken utsträckning har rektorn haft ett långsiktigt och pågående arbete för att det på skolan råder höga förväntningar och ett gemensamt ansvarstagande för elevernas kunskapsutveckling i syfte att bryta de långvarigt låga kunskapsresultaten?

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området. Författningsstöd för granskningen finns i [bilaga 1](#).

Granskningen har genomförts hos 18 huvudmän och i 28 skolor. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Hagsätraskolan i Stockholms kommun ingår i denna granskning.

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med lärare och rektorn, den grundskolechef som är rektorns närmaste chef, grundskoledirektören, utbildningsdirektören och representanter för utbildningsnämnden. Intervjuerna genomfördes av Stefanie Luthman, Anna Möller och Kristina Dhenstrand den 17-19 november 2020. Inför intervjuerna har Skolinspektionen genomfört dokumentationsstudier för perioden 2010-2019.

Fakta om verksamheten:

Hagsätraskolan är en kommunal skolenhet belägen i Stockholms kommun. Skolan har 647 elever i årskurs ett till nio och leds av en rektor. Andelen elever i årskurs nio som har uppnått A-E i alla ämnen har varierat mellan 40 procent och 67 procent under perioden 2010-2019. Stockholms kommun har angett att Hagsätraskolan under samma period har haft två olika rektorer.

Beslut:

Bedömningar och utvecklingsområden

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen **i stor utsträckning** har ett långsiktigt arbete med att skapa kontinuitet i skolans ledning, i syfte att bryta skolans låga kunskapsresultat.

Utifrån framtagna kvalitetskriterier har Skolinspektionens utredning inte visat annat än att verksamheten inom det granskade området fungerar väl.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen och rektorn **i flera delar** har en samsyn kring relevanta förklaringar till de långvarigt låga kunskapsresultaten, och kring insatsers effekter över tid.

- **Huvudmannen bör fortsättningsvis verka för att effekterna av de insatser som genomförs utvärderas**

Utvecklingsområdet kommer inte följas upp. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen fortsätter utvecklingsarbetet.

Skolinspektionen bedömer att rektorn **i flera delar** har ett långsiktigt arbete för att det på skolan ska råda höga förväntningar och ett gemensamt ansvarstagande för elevernas kunskapsutveckling, i syfte att bryta de långvarigt låga kunskapsresultaten.

- **Rektorn behöver även fortsättningsvis verka för att det på skolan finns ett gemensamt förhållningssätt som präglas av höga förväntningar på alla elever**

Detta utvecklingsområde kommer inte att följas upp. Skolinspektionen förutsätter att rektorn med stöd av huvudmannen fortsätter utvecklingsarbetet.

Skolinspektionens bedömningar

Huvudmannens arbete för att skapa kontinuitet i skolans ledning

I följande del behandlas huvudmannens arbete under perioden 2010 till 2020 för att skapa stabilitet och kontinuitet i skolans ledning i syfte att bryta de långvarigt låga kunskapsresultaten. I bedömningen ingår om huvudmannen har erbjudit rektorn ett brett centralt stöd i en variation av frågor som motsvarar rektorns behov av stöttning. I bedömningen ingår också om huvudmannen har genomfört väsentliga och ändamålsenliga insatser som grundar sig i skolans behov och som bidrar till att rektorn kan leda den pedagogiska verksamheten på ett sätt som kan höja kunskapsresultaten.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att huvudmannen i stor utsträckning har ett långsiktigt arbete med att skapa kontinuitet i skolans ledning, i syfte att bryta skolans låga kunskapsresultat.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är att huvudmannen erbjuder rektorn ett brett centralt stöd som kan stötta rektorn i en variation av frågor, och det finns också organisationsstrukturer hos huvudmannen som ger rektorn möjlighet till kollegialt lärande. Vidare har huvudmannen under den granskade perioden genomfört insatser som bidrar till att skapa förutsättningar för rektorn att leda och organisera den pedagogiska verksamheten på ett sätt som syftar till att förbättra elevernas kunskapsutveckling.

Huvudmannen erbjuder rektorn ett ändamålsenligt centralt stöd

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen erbjuder rektorn ett brett centralt stöd som kan stötta rektorn i en variation av frågor. Av granskningen framgår att det inom den centrala förvaltningen finns funktioner som kan ge stöd kring personalfrågor, ekonomi, juridik och IT. Vidare har rektorerna möjlighet att få administrativt stöd och stöd i det pedagogiska arbetet. Analysavdelningen tillhandahåller verktyg för att skolan ska kunna genomföra analyser av kunskapsresultaten och grundskolecheferna stöttar skolorna i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorerna ges också möjlighet till kollegialt lärande, till exempel i form av rektorsmöten som äger rum varannan vecka. Där träffar rektorn andra rektorer från samma område för att diskutera bland annat skolutvecklingsfrågor. Två gånger om året organiserar huvudmannen skolledarmöten där samtliga rektorer och biträdande rektor ges möjlighet till erfarenhetsutbyte. Utöver detta erbjuder Stockholms stad ett utbud av fortbildning till sina rektorer.

Av granskningen framgår vidare att huvudmannen sedan cirka fem år riktar stöd till skolorna utifrån det som framkommer i regelbundna dialoger och övrigt kvalitetsarbete. Tidigare var stödet utformat så att rektorerna hade ett utbud av stödfunktioner och insatser att välja mellan. Av intervjun med grundskolechefen, som är rektorns närmaste chef, framgår att grundskolechefen månar om att det ska finnas en stark skolledning kring rektorerna på skolor som Hagsätraskolan så att rektorerna kan verka som pedagogiska ledare. Utifrån detta stöttar hen rektorerna i hur skolledningen kan byggas upp, och grundskolechefen har också regelbundna möten med de funktioner som ger rektorn stöd kring ekonomi- och personalfrågor. Av intervju med skolledningen framgår att rektorn vid behov har efterfrågat stöd kring exempelvis personalfrågor, ekonomi och juridik från stödfunktioner hos huvudmannen, och att hen alltid har fått stöd vid frågor. Rektorn lyfter samtidigt skolan har ansvar för en särskild undervisningsgrupp och att hen skulle vilja se en tydligare styrning från huvudmannen gällande elever med särskilda behov.

Huvudmannen har vidtagit åtgärder för att höja kunskapsresultaten

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen under det senaste decenniet har genomfört insatser som bidrar till att skapa förutsättningar för rektorn att leda och organisera den pedagogiska verksamheten på ett sätt som syftar till att förbättra elevernas kunskapsutveckling. Av granskningen framgår att utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet har varit och är ett prioriterat utvecklingsområde för huvudmannen. Av inkommen dokumentation framgår att utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet syftar till att säkerställa att varje skola kan identifiera just sina utmaningar för att kunna använda sina resurser effektivt och för att huvudmannen ska kunna rikta stöd utifrån lokalt identifierade behov. Gemensamma prioriterade områden för huvudmannen, utöver utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet, är exempelvis nyanländas lärande, elevhälsa, utveckling av undervisningens kvalitet samt läs- och språkutveckling och matematik. Inom dessa och ytterligare tre områden har huvudmannen erbjudit stöd, vägledning och kompetensutveckling. Årliga resultatdialoger, riktade uppdrag till rektorn samt riktat stöd och kompetensutveckling är vidare tre insatser som redovisats som de tre viktigaste insatserna som huvudmannen tagit initiativ till för att bryta de långvarigt låga kunskapsresultaten på Hagsätraskolan. Av granskningen framgår vidare att de årliga resultatdialogerna utgör en utgångspunkt för de insatser som riktas till skolan. Till exempel beskriver grundskolechefen att resultatdialogerna är nyckeln till att komma fram till vilka uppdrag och insatser som är aktuella. Vidare har huvudmannen under perioden tilldelat Hagsätraskolan extra ekonomiska resurser i syfte att förstärka elevhälsan med specialpedagoger och anställa en elevassistent. Vidare har socialpedagoger tillsatts för att stärka övergången från årskurs 6 till 7 med anledning av en strukturell förändring som föranledde en större elevgrupp vid skolan.

Utifrån framtagna kvalitetskriterier har Skolinspektionens utredning inte visat annat än att verksamheten inom det granskade området fungerar väl.

Huvudmannens och rektorns samsyn kring relevanta förklaringar till skolans låga kunskapsresultat och effekter av genomförda insatser

I följande del behandlas huvudmannens och rektorns samsyn kring relevanta förklaringar till de låga kunskapsresultaten under perioden 2010 till 2019 och kring insatsernas effekter över tid. Relevanta förklaringar avser faktorer som skolan kan påverka, såsom bland annat det egna utvecklingsarbetet och hur undervisningen möter elevernas behov. I bedömningen ingår också om huvudmannen och rektorn har en gemensam förståelse för viktiga kvalitetsbegrepp som knyter an till elevernas kunskapsresultat. Vidare bedöms om huvudmannen och rektorn har en gemensam god kännedom om de insatser som har genomförts över tid. I detta ingår hur effekter av tidigare insatser används som underlag för planering av framtida utvecklingsåtgärder.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att huvudmannen och rektorn i flera delar har en samsyn kring relevanta förklaringar till de långvarigt låga kunskapsresultaten, och kring insatserns effekter över tid.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är att det finns en övergripande samsyn mellan huvudmannen och rektorn kring vad de långvarigt låga kunskapsresultaten beror på och vad som är viktiga kvalitetsbegrepp. Huvudmannen och rektorn har också en gemensam bild av vilka insatser som har genomförts över tid, men att utvärderingen av insatsernas effekter kan utvecklas.

Huvudmannen och rektorn har en gemensam bild kring vad som förklarar skolans resultat och viktiga kvalitetsbegrepp

Skolinspektionen bedömer att det finns en övergripande samsyn mellan huvudmannen och rektorn kring vad de långvarigt låga kunskapsresultaten beror på och en gemensam förståelse för viktiga kvalitetsbegrepp. I Skolinspektionens intervjuer lyfts först förklaringar till resultaten som knyter an till faktorer som den enskilda skolan svårt kan påverka. Såväl grundskolechefen som skolans rektor beskriver att skolan har tagit emot flera nyanlända elever och har elever i särskilda undervisningsgrupper vilket påverkar skolans resultat som helhet. Av granskningen framgår samtidigt att rektorn och huvudmannen ser till skolans organisation och det egna arbetet för att utveckla undervisningen så att den möter elevernas behov. Grundskolechefen lyfter att rektors ledarskap är av betydelse för resultaten och att den nuvarande rektorn på Hagsätraskolan har haft ett stort arbete att göra avseende skolans ekonomi. Grundskolechefen uppger också att det har funnits ett behov av att utveckla skolans organisation, och att hen från huvudmannens sida hade kun-

nat vara mer aktiv i den frågan. I intervjun med skolledningen framkommer att skolan har ett pågående arbete kring tillgängliga lärmiljöer och att flera organisatoriska förändringar har gjorts med syfte att skolan ska vara tillgänglig för alla elever.

Av granskningen framgår vidare att huvudmannen och rektorn har regelbundna dialoger om skolans resultat, vad resultaten kan bero på och vad som är viktigt för skolan att fokusera på. I intervjun med grundskolechefen framkommer att hen varje år träffar skolledningen för en resultatdialog, och i dialogerna undersöker de vad som kan förklara resultaten och identifierar vad som är viktiga områden för skolan att arbeta med. Av samma intervju framgår att huvudmannen under lång tid har haft mål om att resultaten i årskurs 9 ska förbättras. Behörighet till gymnasieskolan är något som huvudmannen fokuserar mycket på, och att gymnasiebehörigheten ska öka är enligt grundskolechefen något som framgått tydligt i skolans verksamhetsplan. Det finns samtidigt ett fokus på att alla elever ska få betyg i alla ämnen, och detta hänger också ihop med gymnasiebehörigheten. Av intervjun med skolledningen framgår också att gällande måluppfyllelsen fokuserar skolan på behörighet till gymnasiet, men rektorn framhåller samtidigt att alla elever ska kunna nå så goda resultat som möjligt. För att ytterligare stödja skolorna i att nå en högre måluppfyllelse har huvudmannen tagit fram stöd kring det systematiska kvalitetsarbetet, och det finns också ett material som definierar kvalitetsbegrepp på olika nivåer. Detta framgår av intervju med grundskoledirektören och utbildningsdirektören.

Huvudmannen och rektorn har en gemensam bild av vilka insatser som har genomförts över tid, men utvärderingen av insatsernas effekter kan utvecklas

Skolinspektionen bedömer att huvudman och rektor har en gemensam kännedom om vilka centrala insatser som har genomförts på skolan i syfte att bryta de låga kunskapsresultaten. Utöver de insatser från huvudmannen som nämnts tidigare i detta beslut framkommer i intervjuerna med grundskolechefen och rektorn att skolan har deltagit i satsningar på såväl lågstadiet som fritidshemmet och Skolverkets "lyft" i matematik. Under cirka två års tid fick Hagsätraskolan också ta del av en lönesatsning för att främja en större stabilitet och kontinuitet i personalgruppen, och såväl grundskolechefen som rektorn anger att satsningen har haft de önskade effekterna. Grundskolechefen beskriver att insatserna följs upp inom ramen för de resultatdialoger som genomförs, och att flera av de skolor som har deltagit i lågstadiesatsningen har bättre resultat på nationella provet i årskurs 3. Hen beskriver även att mattelyftet har gett resultat i form av att resultaten ökat över tid. Av intervjun framgår samtidigt att det nyligen har skett en nedgång i resultaten på skolan, och det framkommer inga ytterligare exempel på att effekter på kunskapsresultaten har utvärderats för insatser som riktats till just Hagsätraskolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att:

- Huvudmannen bör fortsättningsvis verka för att effekterna av de insatser som genomförs utvärderas

Att ha en god helhetsbild över vad som behöver utvecklas på skolan är viktigt för att bedöma vilka insatser som behövs för att öka elevernas förutsättningar att nå goda studieresultat. En annan förutsättning för att varaktigt öka måluppfyllelsen är att eventuella insatser som genomförs följs upp och utvärderas. Genom att systematiskt följa upp och utvärdera de insatser som genomförts kan beslut om nya insatser grundas på en analys av vad i tidigare insatser som har fungerat och inte, och på så sätt främja en större träffsäkerhet i framtida insatser. Av granskningen framgår att ett flertal insatser har genomförts och genomförs på Hagsätraskolan i syfte att öka måluppfyllelsen. Insatserna följs upp men det framkommer också att det nyligen har skett en nedgång i resultaten på skolan, och det ges inga ytterligare exempel på att effekter på kunskapsresultaten har utvärderats för insatser som riktats till just Hagsätraskolan. För att ytterligare utveckla uppföljningen av insatserna bör huvudmannen se över hur huvudmannen kan stötta skolan ytterligare i hur effekterna av de insatser som genomförs kan utvärderas.

Detta utvecklingsområde kommer inte att följas upp. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen fortsätter utvecklingsarbetet.

Rektorns arbete för att åstadkomma höga förväntningar och ett gemensamt ansvarstagande för elevernas kunskapsutveckling

I följande del behandlas i vilken utsträckning rektorn under perioden 2010 till 2020 aktivt har verkat för att det på skolan ska råda höga förväntningar på elevers kunskapsutveckling, och att det finns ett tydligt gemensamt ansvarstagande för det. I bedömningen ingår om rektorn kontinuerligt har arbetat för att det ska finnas gemensamma goda förhållningssätt bland personalen som präglas av höga förväntningar på elevers kunskapsutveckling. Höga förväntningar innebär att personalen ser det som möjligt att förbättra skolans resultat och att de i sitt arbete utgår ifrån att alla elever har möjlighet att utvecklas så långt som möjligt. I bedömningen ingår också om rektorn löpande har arbetat för att utveckla ett tydligt individuellt såväl som gemensamt ansvarstagande för att höja elevernas kunskapsresultat. Detta innebär att personalen ser sin egen

betydelse för att elever ska få goda förutsättningar för att utvecklas så långt som möjligt.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektorn i flera delar har ett långsiktigt arbete för att det på skolan ska råda höga förväntningar och ett gemensamt ansvarstagande för elevernas kunskapsutveckling, i syfte att bryta de långvarigt låga kunskapsresultaten.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är att rektorn verkar för att skapa förutsättningar för ett gemensamt ansvarstagande för skolans kvalitet och resultat och för att det på skolan ska råda goda gemensamma förhållningssätt som präglas av höga förväntningar på alla elever. Granskningen visar samtidigt att arbetet kring vilka förväntningar som råder kan fördjupas.

Rektorn verkar för att det ska råda höga förväntningar på eleverna, men arbetet kring förväntningar kan fördjupas

Skolinspektionen bedömer att rektorn verkar för att det ska finnas goda gemensamma förhållningssätt bland personalen som präglas av höga förväntningar. I intervju berättar rektorn att hen har tydliggjort att utgångspunkten för hens förväntningar på lärarna är läroplanens förväntningar, och att lärarna visar sina förväntningar på eleverna genom att ställa krav, förvänta sig att eleverna är på lektionerna och tydligt visa att eleverna kan lyckas. Rektorn uttrycker också att förväntningarna är att eleverna ska komma in på ett gymnasium och att de kommer in utifrån att de har de kunskaper som krävs. Av intervjun framkommer dock inte hur arbetet vid skolan är upplagt för att skapa en medvetenhet hos lärarna om betydelsen av att ha höga förväntningar på eleverna, och hur dessa kan genomsyra undervisningen. I Skolinspektionens intervjuer med lärare beskrivs att rektorn tar upp frågor om förväntningar bland annat när de diskuterar betygsresultat vid resultatanalyser och på konferenser. Lärarna berättar också att de under de senaste åren har arbetat med metoder som ska hjälpa alla elever att nå målen, och att de visar sina förväntningar på eleverna genom att prata om mål på individnivå, lektionsmål och kunskapskrav samt genom positiv förstärkning och uppföljning. De förväntningar som förmedlas till eleverna följs upp i skolans terminsvisa enkäter. Resultaten av mätningarna följer lärarna upp i arbetslagen, och lärarna berättar att de då har sett att elevernas uppfattning är att lärarna har höga förväntningar.

Samtidigt som lärarna beskriver hur förväntningar präglar undervisningen, tar de upp att de ser behov av ytterligare samtal i kollegiet kring förväntningar. De ser även att detta skulle kunna inkludera diskussioner med studievägledare om gymnasieval för att förmå fler elever att satsa på nationella program. Några av lärarna berättar att de pratat mer om studiero och lektionsstruktur, och att det funnits behov av det. Men, det är också viktigt att skolan har en gemensam vision menar lärarna och pekar på att arbetet med förväntningar på eleverna kan vara olika tydligt

i olika klassrum. I intervju framkommer att lärarna under våren 2020 arbetade med att identifiera Hagsätraskolans skolkultur med stöd av forskning. I detta arbete läste en grupp lärare litteratur om kollegialt lärande där olika skolkulturer togs upp, och utifrån detta såg lärarna att skolkulturen på Hagsätraskolan kan utvecklas.

Rektorn verkar aktivt för ett tydligt gemensamt ansvarstagande för skolans resultat

Skolinspektionen bedömer att rektorn verkar för ett gemensamt ansvarstagande genom att fördela utvecklingsuppdrag i kollegiet och involvera lärarna i analys och beslut om åtgärder. I intervju berättar rektorn att alla lärare jobbar med professionsutveckling kring inkludering och samverkan inom skolan. I skolans utvecklingsarbete prioriteras också frånvaro och studiero i utvecklingsarbetet bland annat på grund av identifierade samband mellan hög frånvaro och låga resultat. De intervjuade lärarna beskriver vidare att skolan under de senaste fyra åren har organiserat om utvecklingsarbetet. De arbetar nu med tydliggjorda områden där undervisning är ett, och anpassningar, frånvaro, trygghet och trivsel är exempel på andra områden. Lärarna uppger att skolan har ett mindre antal utvecklingsområden jämfört med tidigare, vilket underlättar utvecklingsarbetet. Lärarna analyserar kunskapsresultaten och analyserna ligger till grund för diskussioner om anpassningar och stöd. De uppger också att analyserna har blivit bättre över tid och nu ger tydliga bilder och goda exempel på vad som fungerar och vad lärarna behöver utveckla.

En annan förändring av arbetet som lärarna tar upp är att fokus har skiftat från enskilda elever till att diskutera undervisningen utifrån en professionell synvinkel med god struktur, handledning och samtalsmodeller. I detta upplever lärarna att de har skolledningen bakom sig. Frågor om kvalitet i undervisningen behandlas i arbetslagen som träffas regelbundet. Lärarna beskriver vidare att utveckling av språkstärkande arbetssätt har bedrivits över tid och att de tidigare arbetat med matematiklyftet och läsllyftet. Dessa två satsningar har enligt lärarna bidragit till kollegiala samtal om undervisning.

Lärarna tar även upp motgångar i utvecklingsarbetet i Skolinspektionens intervjuer. Dels genom att goda insatser inte alltid leder till bättre kunskapsresultat, och dels att det varit svårt att upprätthålla samsyn kring undervisningsfrågor på grund av personalomsättning. Detta till trots pekar rektorn på effekter av arbetet. En är att lärarna nu i högre utsträckning tar kontakt med varandra inom skolan. De biträdande rektorerna tar upp att rektorn får med sig personalen i arbetet och att frågor diskuteras mellan stadier och mellan arbetslag på ett annat sätt nu än tidigare. Rektorn hänvisar till ett delegerat ledarskap där förstelärare och elevhälsa har ansvar och med detta att elevhälsans arbete har fått ett tydligare fokus på det förebyggande arbetet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att:

- **Rektorn behöver även fortsättningsvis verka för att det på skolan finns ett gemensamt förhållningssätt som präglas av höga förväntningar på alla elever**

Höga förväntningar har stor betydelse för elevernas prestation. Av granskningen framgår att rektorn har tydliggjort vilka förväntningar som ska råda på skolan, och i Skolinspektionens intervjuer ger lärarna exempel på hur förväntningarna på eleverna kan ta sig i uttryck i undervisningen. Av samma intervjuer framkommer också att arbetet med förväntningar på elever kan vara olika tydligt i olika klassrum och att lärarna ser ett behov av ytterligare samtal i kollegiet kring vad förväntningarna innebär. I granskningen har det vidare inte framkommit hur arbetet vid skolan är upplagt för att skapa en medvetenhet hos lärarna om betydelsen av att ha höga förväntningar på eleverna och hur detta kan genomsyra undervisningen. Mot bakgrund av detta ser Skolinspektionen att det är av vikt att rektorn även fortsättningsvis verkar aktivt för att det bland den pedagogiska personalen finns ett gemensamt förhållningssätt som präglas av höga förväntningar på alla elever.

Detta utvecklingsområde kommer inte att följas upp. Skolinspektionen förutsätter att rektorn med stöd av huvudmannen fortsätter utvecklingsarbetet.

På Skolinspektionens vägnar

2021-04-14

2021-04-14

X Karin Lindqvist**X Tilda Lindell**

Beslutsfattare

Signerat av: Karin Lindqvist

Föredragande

Signerat av: Tilda Lindell

I handläggningen av ärendet har även Stefanie Luthman och Kristina Dhenstrand deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-inspektioner/skolor-med-langvarigt-laga-kunskapsresultat/>

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarsökande individer och medborgare.

1 kap. 9 §

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

2 kap. 8 §

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

2 kap. 8 a §

Huvudmannen ska utse en skolchef som ska biträda huvudmannen med att tillse att de föreskrifter som gäller för utbildningen följs i huvudmannens verksamhet inom skolväsendet. Huvudmannen kan utse en skolchef för hela verksamheten eller flera skolchefer för delar av verksamheten.

2 kap. 8 b §

Kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

2 kap. 10 §

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid förskole- eller skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges.

2 kap. 34 §

Huvudmannen ska se till att personalen vid förskole- och skolenheterna ges möjligheter till kompetensutveckling.

Huvudmannen ska se till att förskollärare, lärare och annan personal vid förskole- och skolenheterna har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

3 kap. 2 §

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

4 kap. 3 §

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

4 kap. 4 §

Sådan planering, uppföljning och utveckling som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

4 kap. 5 §

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, bilaga

1 Skolans värdegrund och uppdrag

En likvärdig utbildning

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform och inom fritidshemmet ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika sätten att nå målen. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla.

Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

God miljö för utveckling och lärande

Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i sin omgivning med många kunskapskällor. Strävan ska vara att

skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling. Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men även skolan har en viktig roll. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.

2 Övergripande mål och riktlinjer

2.2. Kunskaper

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

Läraren ska

- stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan,
- stimulera, handleda och ge extra anpassningar till eller särskilt stöd till elever som har svårigheter,
- samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen, och
- organisera och genomföra arbetet så att eleven
- utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga,
- upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt,
- successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.

2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Mål

Skolans mål är att varje elev

- genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina egna förutsättningar, tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska arbetsmiljön.

Läraren ska

- utgå från att alla eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan.

2.8 Rektorns ansvar

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver,
- resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör,
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) med kommentarer, systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet

S. 33 och 34

Dialog om utvecklingsbehov

För att huvudmannen ska kunna analysera resultaten och måluppfyllelsen på en övergripande nivå krävs återkommande dialog med förskolecheferna och rektorerna. En bra dialog innebär att vara beredd att värdera, ompröva och förändra verksamheten.

Huvudmannen behöver känna till på vilket sätt enheternas förutsättningar påverkar resultaten och vilka åtgärder som krävs för att de nationella målen ska vara möjliga att uppfylla. Om förskolecheferna och rektorerna dessutom förankrar huvudmannens bedömningar och beslut ökar personalens förståelse för bakomliggande orsaker.

Identifiera utvecklingsområden och besluta om utvecklingsinsatser

Det är angeläget att huvudmannen identifierar utvecklingsområden och beslutar vilka utvecklingsinsatser som ska prioriteras. En sammanställning av analys, bedömning och beslut i en årlig nulägesbedömning kan ligga till grund för den kommande planeringen av uppdrag, resurser och ansvar.

Det är viktigt att det finns en balans mellan å ena sidan huvudmannens ansvar för att ta ett övergripande beslut om inriktningen på utvecklingsarbetet och å andra sidan de identifierade behoven av utvecklingsinsatser på den enskilda enheten. Om huvudmannen i för stor utsträckning beslutar på vilket sätt enheten ska genomföra utvecklingsinsatserna är risken stor att rektorer och förskolechefer bara blir förvaltare och inte motorer i utvecklingsarbetet.